

POSZUKIWANY, POSZUKIWANA – MAZOWIECCY AGENCI

Michał Doliński

KATEGORIA WIEKOWA: 10–14 LAT

ADRESAT: uczniowie w wieku 10–14 lat.

CZAS ZAJĘĆ: 4 × 45 minut.

SŁOWA KLUCZOWE: metoda WebQuestu, historia, nauka, literatura, sztuka, TIK, agent, ludzie Mazowsza.

WPROWADZENIE

Chyba większość z nas chciała kiedyś w życiu zostać agentem lub detektywem. Zbieranie dowodów, selekcjonowanie materiałów i rozszyfrowanie zagadki może być nie lada przeżyciem również na lekcji. A kiedy najlepiej zapamiętujemy? Kiedy mamy okazję coś przeżyć, doświadczyć czegoś nowego. W trakcie proponowanych zajęć uczniowie będą mieli okazję wcielić się w agentów i odnaleźć osoby, którym może grozić poważne niebezpieczeństwo. W realiach historycznego science fiction poszukają powiązań między bohaterami i w ten sposób poznają biografie osób, które na stałe wpisały się w dzieje Mazowsza.

CEL OGÓLNY

Zdobycie wiedzy na temat życia i działalności bardziej i mniej znanych mieszkańców Mazowsza.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- poznaje sylwetki wybranych mieszkańców Mazowsza i niebanalne historie z ich życia;
 - rozwija umiejętności poszukiwania i przetwarzania informacji oraz dedukcji;
 - umie wykorzystywać smartfon do celów dydaktycznych, m.in. przez posługiwanie się różnorodnymi aplikacjami;
 - doskonali umiejętność pracy w zespole oraz autoprezentacji.
-

METODY:

- dyskusja,
 - gra dydaktyczna,
 - metoda realizacji zadań wytwórczych.
-

FORMY PRACY:

- grupowa.
-

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- komputer z dostępem do internetu + projektor (ewentualnie duży telewizor);
- telefony komórkowe uczniów z dostępem do internetu (smartfony);
- duże kartki papieru i mazaki;
- wydruki materiałów z załączników (potrzebne do gry).

ZAŁĄCZNIKI:

1. Dźwięk i grafika wstępna.
2. Dokumentacja śledztwa.
- 3a. Jan Nowak Jeziorański.
- 3b. Janusz Korczak.
- 3c. Maria Skłodowska-Curie.
- 3d. Kazimierz Pułaski.
- 3e. Stefan Żeromski.
- 3f. Fryderyk Chopin.
- 3g. Józef Chełmoński.
- 3h. Bracia Warner.
4. Siatka połączeń między osobami.
5. Ankieta.

BIBLIOGRAFIA:

Kanon krajoznawczy województwa mazowieckiego, red. S. Bijak, N. Wojtyra, Warszawa 2018.

Lekcje o Mazowszu. Scenariusze zajęć edukacyjnych, Warszawa 2018.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE [dostęp: 24.07.2019]:

<http://www.pilsudski.org.uk/archiwa/dokument.php?nonav=1&nrrar=709&nrrzesp=1&sygn=5&handle=709.238/122>
<https://www.crazynauka.pl/14-rzeczy-ktorych-prawdopodobnie-nie-wiecie-o-marii-sklodowskiej-curie/>
<https://www.dafont.com/lassus.font>
<https://dzieje.pl/postacie/janusz-korczak>
<https://www.interankiety.pl/>
<http://kinoswiat.pl/film/kurier/>
<https://niezlasztuka.net/o-sztuce/jozef-chelmonski-babie-lato/>
<https://pixabay.com/users/free-photos-242387/>
<https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-wzor-umowa-pozyczki-z-omowieniem>
<https://www.qr-code-generator.com/>
<https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/72/plik/ot-574.pdf>
<https://socrative.com/>
<https://studio.hpreveal.com/landing>
<https://support.office.com/pl-pl/article/dodawanie-czcionki-b7c5f17c-4426-4b53-967f-455339c564c1>
<https://www.szyfry.matw.pl/>
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/13/Janusz_Korczak_karta_ewidencyjna_1940.jpg
<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/szyfowe-prace.html>
http://wyborcza.pl/1,76842,7485230,Na_szlaku_Kuriera_z_Warszawy___cz__1.html
https://www.youtube.com/watch?v=q_f13EWYZqU

PRZEBIEG ZAJĘĆ

CZĘŚĆ WSTĘPNA

Przed rozpoczęciem zajęć nauczyciel przygotowuje salę: ustawia krzesła w kręgu oraz sprawdza sprzęt. Wyświetla na ekranie obraz i przygotowuje plik dźwiękowy (**załącznik nr 1**) – temat przewodni z filmu o przygodach Jamesa Bonda.

LEKCJA 1

WPROWADZENIE

Kiedy zadzwoni dzwonek, nauczyciel uruchamia dźwięk, otwiera drzwi do klasy i wpuszcza do niej uczniów. Tak przygotowane wprowadzenie zbuduje odpowiedni klimat zajęć. Dodatkowo nauczyciel może się odpowiednio przebrać (ciemny kapelusz, przyciemnione okulary, czarny płaszcz etc.), zaciemnić salę i postawić lampkę jak w pokoju przesłuchań, czy też zaprosić uczniów słowami: „Witamy w Mazowieckich Służbach Wywiadowczych”.

Kiedy uczniowie usiądą w kręgu, nauczyciel zaczyna zadawać krótkie pytania: „Czy wiecie, gdzie dziś jesteście?”, „Domyślcie się, dlaczego się tu znaleźliście i kim w ogóle jesteście?”, „Macie pomysł, czym się będziecie dziś zajmować?”. Warto w tym miejscu powiedzieć uczniom, że są świetnymi agentami, posiadającymi różnorodne umiejętności: od rozwiązywania szyfrów po posługiwanie się zaawansowaną technologią.

W czasie dyskusji z małymi agentami należy być bardzo stanowczym – niczym szef potężnej agencji, w niego bowiem wciela się tego dnia nauczyciel (np. „Co to za uśmiechy? Myślisz, że mi tym zaimponujesz? Zaraz możesz dostać inne bojowe zadanie, np. kłęczenie na grochu” – żarciki kosmonautyki).

CZĘŚĆ GŁÓWNA

Nauczyciel dzieli klasę na 2–3-osobowe grupy, rozdaje karty pracy zatytułowane *Dokumentacja śledztwa (załącznik nr 2)*, a następnie przedstawia uczniom krótką historię:

„Słuchajcie teraz, moi agenci...

Moi najlepsi z najlepszych...

Zaginęły teczki naszych tajnych współpracowników związanych z ziemią mazowiecką. Wszyscy mogą być w niebezpieczeństwie. Musimy odkryć ich tożsamość i w porę ich ostrzec. Na szczęście zostawili nam kilka istotnych wskazówek w różnych miejscach... Zanim jednak ruszycie do pracy w terenie, czeka was krótkie szkolenie”.

Nauczyciel dyskutuje z uczniami na temat sposobów pozyskiwania informacji, wprowadza pewne zasady niedopuszczające zabierania materiałów, pozostawia jedynie możliwość ich fotografowania. Omawia sposób korzystania z kodów QR, kwestie tworzenia szyfrów (np. z wykorzystaniem czcionek), działanie aplikacji HP Reveal związanej z zasadą rzeczywistości rozszerzonej AR (Augmented Reality), podkreśla, że w pracy agenta ważna jest spostrzegawczość i potrzeba czasem bardzo dogłębnej analizy materiału. Warto, aby nauczyciel przygotował sobie kilka slajdów na ten temat przed zajęciami.

Zadania

Uczniowie otrzymują polecenie zgromadzenia jak największej ilości informacji znajdujących się na terenie szkoły (lub w innym miejscu) (**załączniki nr 3a–3h**). Warto zaznaczyć, że każdy zespół pracuje na własny rachunek i do kolejnego spotkania w Centrali (sala lekcyjna) ma za zadanie uporządkować zebrane materiały.

ZAKOŃCZENIE

LEKCJA 2

To lekcja, podczas której uczniowie mają czas na przeanalizowanie zgromadzonych materiałów (ok. 10 minut). Nauczyciel podkreśla, że czas w pracy agenta odgrywa istotną rolę. Następnie łączy dotychczasowe zespoły w większe drużyny, 4–6-osobowe (metoda kuli śniegowej), w których mają przedyskutować swoje domysły na temat tego, kto jest tajnym współpracownikiem – na podstawie dokumentacji śledstwa. Mają na to ok. 15 minut. Po tym czasie każda grupa otrzymuje 5 minut na prezentację dotyczącą osób wytypowanych w czasie pracy. Jeżeli zabraknie czasu, można przenieść część prezentacji na następną lekcję.

LEKCJA 3

Nauczyciel podsumowuje z uczniami dotychczasowe zadania, a następnie dzieli klasę na nowe 4–6-osobowe zespoły, których zadaniem będzie stworzenie sieci powiązań (przykładowa grafika do wyświetlenia uczniom – **załącznik nr 4**) pomiędzy wszystkimi wytypowanymi dotychczas współpracownikami na podstawie ich biografii i miejsc, w których przebywali i działali. Traktujemy przy tym wszystkie osoby, o których mowa, jako żyjące w tym samym czasie. Do tego zadania uczniowie wykorzystują materiały papiernicze i markery. Czas realizacji – 30 minut.

Po zakończeniu pracy zespoły prezentują efekty swoich rozważań. Warto zadać wtedy również pytanie: „Która spośród poznanych osób mogłaby waszym zdaniem być agentem?”.

CZEŚĆ PODSUMOWUJĄCA

LEKCJA 4

Ostatnie zadanie dla uczniów to stworzenie, np. w aplikacji Socrative, krótkiego quizu (10 pytań) na temat jednej z postaci poznanych na poprzednich lekcjach. W tym celu nauczyciel dzieli klasę na 3–4-osobowe zespoły. Można to zrobić np. za pomocą losowania przez uczniów fragmentów puzzli nawiązujących tematycznie do danej osoby – to bardzo skuteczny i bezbolesny dla młodzieży podział na grupy. Czas realizacji – 35 minut.

Uczniowie siadają w kręgu, aby wspólnie podsumować zajęcia.

EWALUACJA

Nauczyciel zbiera od uczniów informacje, co im się podobało najbardziej, co by zmienili, czego się nauczyli, co sprawiło im problem podczas pracy w grupie itp. Może stworzyć ankietę, którą wszyscy po zajęciach wypełnią w domu (przykładowa ankieta – **załącznik nr 5**). Ewaluacja pozwala zawsze poprawić jakość pracy, dlatego warto ją robić jak najczęściej.

Załącznik nr 1.

Dźwięk i grafika wstępna

Elementy wykorzystane ze stron: <https://pixabay.com/images/search/silhouette/> oraz <http://www.mwfc.pl/warszawa-i-mazowsze.html>
Montaż w całość: Michał Doliński

Motyw z serii filmów *James Bond*: https://www.youtube.com/watch?v=q_fI3EWYZqU

Załącznik nr 2.

Dokumentacja śledztwa nr data

Imiona i nazwiska agentów:

.....

.....

.....

	Zebraane materiały	Analiza zebranych materiałów	Wynik analizy (imię i nazwisko poszukiwanego)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			

Załącznik nr 3a.

Jan Nowak Jeziorański – materiały do ukrycia w szkole

1. List do Wandy Piłsudskiej

Droga Pani Wando,
 W moim nieustannym polowaniu udało mi się zdobyć rzecz niesłychanie cenną a mianowicie list Ojca Pani ś.p. Marszałka Piłsudskiego, pisany Jego własną ręką. W przypisku jest zdanie „Ola i dzieci łączą swe pozdrowienia”. Przymuszając, że może sprawię Pani przyjemność załączam fotostatyczną odbitkę. Czy mam wysłać drugi egzemplarz Pani Jagodzie? Niestety nie mógłbym się zdobyć na rozstanie z oryginałem.
 Łączę najserdeczniejsze pozdrowienia dla Pani i pp. Jaraczewskich,
 Jan

2. Tekst zmyślony, napisany na podstawie faktów

Chyba mnie namierzili, kiedy wychodziłem z mojego dawnego Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Warszawie.

3. Tekst zmyślony, napisany na podstawie faktów (końcówka kartki powinna być nadpalona dla lepszego efektu za wyrazem: że)

marzec 1944, rozmawiałem z Winstonem Churchillem i powiedział, że...

4. Plakat z filmu *Kurier*, np. wzbogacony w ramach rozszerzonej rzeczywistości (AR) o tekst lub możliwość obejrzenia filmu (zamiast AR może być kod QR).

11 marca 2019 r. w Teatrze Wielkim ujawniłam o mnie informacje Władysław Pasikowski.

Załącznik nr 3c.

Maria Skłodowska-Curie – materiały do ukrycia w szkole

1. Zdjęcie

Maria w furgonetce z aparatem rentgenowskim

2. Tekst napisany na podstawie faktów

Wczoraj na ul. Dauphine w Paryżu mój mąż zginął pod ciężarowym wozem konnym... nie wiem do końca, czy to był zwyczajny wypadek.

3. Tekst napisany na podstawie faktów

Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że pan Einstein jest jeszcze bardzo młody, mamy prawo pokładać w nim wielkie nadzieje i widzieć w nim jednego z czołowych teoretyków przyszłości.

4. Zdjęcie z Kongresu Solvaya

Załącznik nr 3d.

Kazimierz Pułaski – materiały do ukrycia w szkole

1. Tekst

Gen. Waszyngton zlecił mi, abym razem z całym legionem przemaszzerował do północnych granic New Jersey, nad rzekę Delaware.

2. Obraz

Quelle: von unbek. Kunstl. d. Die Helden der Revolution. Carl Nebel, Original Zeichnung.

*Niekoniecznie dobrze wyglądam w zielonym,
Kościuszko prezentuje się zdecydowanie lepiej.*

Załącznik nr 3e.

Stefan Żeromski – materiały do ukrycia w szkole

1. Tekst napisany na podstawie faktów

W Szwajcarii spotkałem się z Gabrielem Narutowiczem.
Rozmawialiśmy m.in. o *Szyzyfowych pracach*.

Stefan

2. Zdjęcie

Dom – Willa Świt, ok. 1920–1925 r.

3. Szyfr ukryty w tekście – fragmencie *Szyzyfowych prac* S. Żeromskiego. Należy uzupełnić brakujące litery i ułożyć z nich zdanie

DLA UCZNIÓW

Nauczyciel miał na obie rude i mocno zniszczone alto z wystrzępionymi dziurkami d guzików i guzikami rozmaitego pochodzenia, na nogach grube buy, a na długiej szyi wełniany szali w prążki czerwone i zielone. Szerokie, żółtwe wąsy, od czasów we mgle przeszłości leżących niepodkręcane do góry, zakrywały usta pana Wiechowskiego ak dwa strzępy sukna. Palcai prawej ręki, powalanmi atramentem, z gracją i kokieterią odgarniał z czoła spadające promienie włosów i rozkopywał śnieg, zastając po nim nogą w nieprzerwanych ukłonach. Zwiłta i zastygła tarz jego marszczyła się w uśmiechu czołobitności, który czynił ją podobną do maski.

O wiele śmieiej zbliżała się do sane pani nauczycielwa. Była to kobietka przystoja, choć nieco za wielka i za otyła. Miała oczy przykryte zafirowymi okularami. e wielkie okulary ntychmiast i bardzo źle usposobiły dla niej Marcia Borowicza. Nie wiedział, zy ta pan w danym momencie patrzy na niego i, co najważniejsza, czy ona w ogóle go widz. Droga dziwnego skojarzenia wrażeń przedko wykombinował, że nauczycielka podobna jest do ogromnej muchy.

DLA NAUCZYCIELA

Nauczyciel miał na **s**obie rude i mocno zniszczone **p**alto z wystrzępionymi dziurkami **o**d guzików i guzikami rozmaitego pochodzenia, na nogach grube **b**uty, a na długiej szyi wełniany szali**k** w prążki czerwone i zielone. Szerokie, żółt**a**we wąsy, od czasów we mgle przeszłości leżących niepodkręcane do góry, zakrywały usta pana Wiechowskiego **j**ak dwa strzępy sukna. Palcami **m** prawej ręki, powalan**y**mi atramentem, z gracją i kokieterią odgarniał z czoła spadające promienie włosów i rozkopywał śnieg, **s**zastając po nim nogą w **n**ieprzerwanych ukłonach. Zwił**e**łta i zastygła **t**warz jego marszczyła się w uśmiechu czołobitności, który czynił ją podobną do maski.

O wiele śmieiej zbliżała się do sanek **k** pani nauczycielow**a**. Była to kobietka przystoj**n**a, choć nieco za wielka i za otyła. Miała oczy przykryte **s**zafirowymi okularami. **T**e wielkie okulary **n**atychmiast i bardzo źle usposobiły dla niej Marc**i**na Borowicza. Nie wiedział, **c**zy ta pan**i** w danym momencie patrzy na niego i, co najw**aż**niejsza, czy ona w ogóle go wid**zi**. Droga dziwnego skojarzenia wrażeń **pr**ędko wykombinował, że nauczycielka podobna jest do ogromnej muchy.

Załącznik nr 3f.

Fryderyk Chopin – materiały do ukrycia w szkole

1. Tekst napisany podstawie faktów z życia kompozytora, zapisany szyfrem z wykorzystaniem czcionki Lassus.

DLA NAUCZYCIELA – Odszyfrowany

Spotkałem się z Fryderykiem Skarbkiem, powiedział mi, że dogadamy się co do polonezów, jego siostra Anna wciąż wyglądała prześlicznie, niczym wtedy, kiedy pierwszy raz ją zobaczyłem w Żelazowej Woli.

2. Utwór Chopina wykonywany przez innego pianistę – link ukryty w kodzie QR.

3. Fikcyjny dokument dotyczący autentycznej pożyczki, której udzielił Chopin.

UMOWA POŻYCZKI

Zawarta w 1935 r. w PARYŻU

pomiędzy:

Józefem Bemem

dalej zwanym Pożyczkobiorcą,

a

Fryderykiem Chopinem

dalej zwanym Pożyczkodawcą,

§ 1

1. Przedmiotem umowy jest udzielenie pożyczki pieniężnej w kwocie (słownie:).
2. Pożyczkodawca przekazuje Pożyczkobiorcy wymienioną kwotę pieniężną, której odbiór Pożyczkobiorca kwituje na Towarzystwo Politechniczne Polskie w Paryżu.

§ 2

Pożyczkobiorca zobowiązuje się do zwrotu przedmiotu pożyczki w terminie

§ 3

1. Pożyczkobiorca zobowiązuje się spłacić kwotę pożyczki wraz z odsetkami w wysokości za okres od dnia podpisania umowy do dnia zwrotu pożyczki.
2. Pożyczka zostanie spłacona w następujący sposób:
 - gotówką do rąk Pożyczkodawcy, przy czym miejscem spełnienia świadczenia będzie lub przelewem na rachunek bankowy nr prowadzony w Banku, przy czym datą spłaty pożyczki oraz odsetek będzie data uznania rachunku Pożyczkodawcy określonej kwotą.

Załącznik nr 3g.

Józef Chełmoński – materiały do ukrycia w szkole

1. Zdjęcie + tekst napisany na podstawie faktów (tekst mógłby zostać ukryty pod obrazkiem za pomocą rozszerzonej rzeczywistości).

Gdy widziałem, jak wieszają moje prace w pałacu w Radziejowicach, odniosłem wrażenie, że ktoś mnie obserwuje.

2. Portret Chełmońskiego – dla spostrzegawczych: widać imię i nazwisko na portrecie

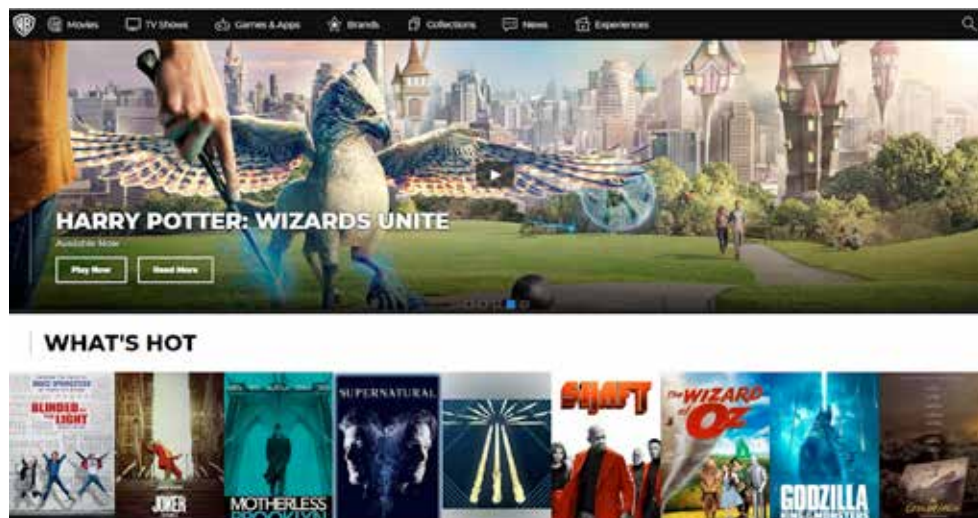
3. Józef Chełmoński, *Babie lato*

Załącznik nr 3h.

Bracia Warner – materiały do ukrycia w szkole

1. Zdjęcie strony internetowej

2. Tekst napisany na podstawie faktów

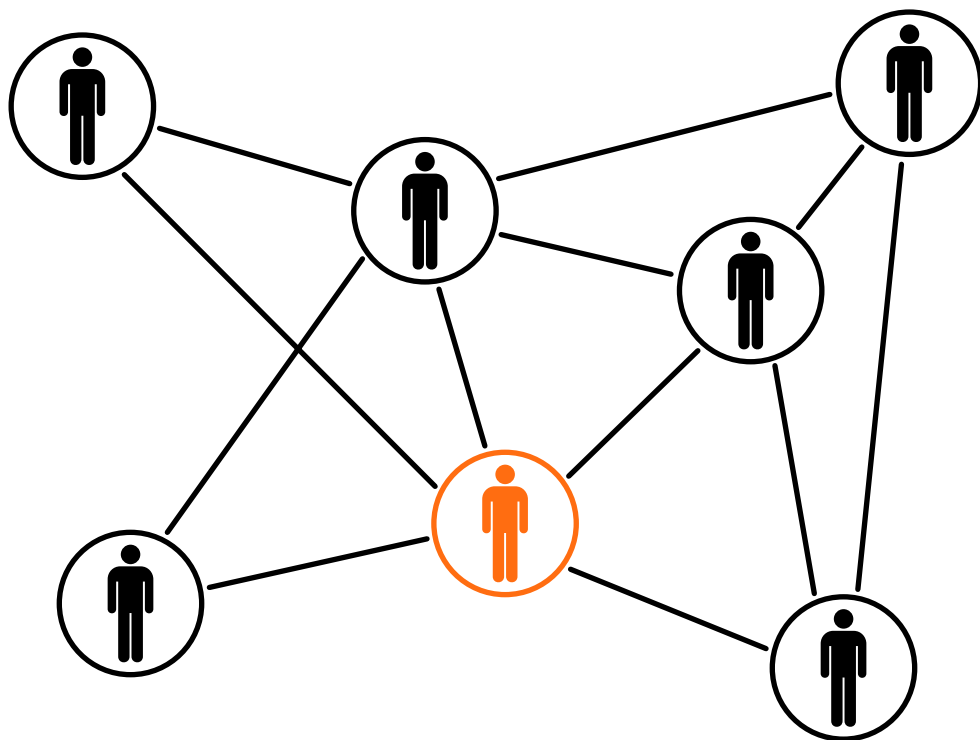
Czasem wracam myślami do dzieciństwa w Krasnosielcu i rozmawiam o tym z Albertem i Samem.

3. Tekst napisany na podstawie faktów

Podzieliliśmy się z braćmi zadaniami: Sam i Jack przenieśli się do Kalifornii, a ja wspólnie z Harrym zajmujemy się dystrybucją tych filmów.

Załącznik nr 4.

Siatka połączeń pomiędzy osobami

Załącznik nr 5.

Ankieta ewaluacyjna – dla ucznia**Temat zajęć WebQuest:**

Data:

1. Oceń stopień wykorzystania podczas zajęć swoich talentów.

0 1 2 3 4 5

2. Oceń swój wkład w pracę podczas zajęć projektowych:

● realizowanie przydzielonych zadań

0 1 2 3 4 5

● zaangażowanie w pracę

0 1 2 3 4 5

● współpraca z innymi członkami grupy

0 1 2 3 4 5

● prezentowanie opracowanego materiału

0 1 2 3 4 5

3. W jakim stopniu smartfon pomagał na zajęciach projektowych?

0 1 2 3 4 5

4. Czy zdobyte podczas zajęć projektowych umiejętności wykorzystujesz na innych lekcjach?

● Tak, jakie?

● Nie.

● Nie mam zdania.

5. Co proponujesz zmienić na kolejnych zajęciach projektowych?

.....

6. Co było najciekawszym elementem zajęć?

.....

7. Który element był najtrudniejszy?

.....

8. Który element był najmniej ciekawy?

.....